If it was derived from there - אי מההיא הוה אמינא הני מילי דיעבד I would have said that it applies only if it already occurred.

OVERVIEW

The גמרא stated that (according to רבה) the phrase ממדינה למדינה במדה"י צריך, was written so that we should infer from it that ממדינה למדינה בא"י אין צריך. The ממדינה למדינה בא"י וו פטור אשרי מו משור asked: we do not need any inference; the גמרא is clearly stated in the א"י וכו' סיפא המביא גט בא"י א"צ וכו' סיפא replied "That from there I may think that the ממרא is only בדיעבד". Our will be discussing what the גמרא means when it states 'from there'; are we referring to the inference from the גמרא or to the more explicit statement of the סיפא will also discuss what precisely is meant by the term דיעבד.

פירש בקונטרס אי מדיוקא דרישא -

רש"יי interprets that when the גמרא states 'if it was derived from there', that the term 'there' refers to 'from the inference that was made from the beginning' of the ממדינה למדינה במדה"י צריך ממדינה למדינה בא"י אין צריך from which we inferred that ממדינה למדינה בא"י אין צריך. This inference would have taught us that only not required ממדינה למדינה בא"י but I would have maintained that initially even ממדינה למדינה בא"י one must say בפ"ג בא"י which states המביא גט בא"י אין צריך וכו' בפ"ג which states בפ"ג ולמדינה למדינה בא"י לפרונה בא"י (even) בפ"ג ממדינה למדינה בא"י hat

ופירש כן משום דאסיפא לא הוה מצי למימר הני מילי דיעבד -

And רש"י interpreted in this manner that רש"י is referring to the המביא גט בא"י אינו צריך לומר which states דיוקא דרישא לומר בפ"נ the גמרא בפ"נ could not have said that it applies only לכתחילה but בפ"נ have assumed that he is required to say בפ"נ -

- דהא בהדיא קתני אין צריך דמשמע לכתחילה

For it is clearly stated in the סיפא that he is not required to say בפ"ג if he brings a גט בא"י which implies that initially he is not required to say בפ"ג. 1

הוספות is not satisfied with this interpretation:

ומיהו לשון אי מההיא לא משמע הכי -

However the expression 'if it is derived from there' does not indicate so; the way '"רש" interprets it. The לשון 'אי מההיא', indicates that we are discussing the סיפא of

_

¹ See 'Thinking it over' # 1.

'המביא גט בא"י אין צריך וכו.2.

תוספות will now offer his interpretation that 'אי מההיא' can indeed refer to the סיפא:

ונראה ליישב דהכא שייך למיתני אין צריך בדיעבד - And it appears that it can be resolved that here in this case it is possible to state 'he is not required' which usually implies לכתהילה; nevertheless here it can mean בדיעבד. This may seem contradictory; the term 'not required' means he is not required to do something. Seemingly when the המביא גט בא"י א"צ לומר states משנה אוני בא"י א"צ לומר בא"י א"צ לומר משנה he is not required to say בפ"נ, how can we interpret it to mean that if he did not say אין צריך tit is כשר בדיעבד? What would the term אין צריך mean? What is he not required to do?!

תוספות explains: The term אין צריך -

כלומר אין צריך ליטלו הימנה כשלא אמר בפני נכתב ובפני נחתם -Means to say he is not required to retrieve the גט from the woman when he did not say בפ"ג. One may think that if he brought a גט בא"י and did not say בפ"ג he should be required initially to retrieve the גס from the woman and give it to her a second time after saying - בפ"ג

- דאמר לקמן כיצד יעשה יטלנה הימנה ויחזור ויתן לה בפני שנים says later³ concerning a שליה who brought a גמרא, and gave it to the woman, and did not say בפ"ב: what should he do to rectify his mistake; he should retrieve the גט from the woman, then give it to her again in the presence of two witnesses -

ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם -

And he should say (prior to this second giving) בפ"ב ובפ"ב. We might have thought that this same requirement would apply to המביא גט בא"; that if the woman is still present, he is to retrieve it from her and give it to her again. Therefore, the אין אין, that even if the woman is present, he is not required to retrieve it from her, because in שליה a לכתחילה (even) if the שליה did not say בפ"ג However, בפ"ג עם בא"י may be required to say בפ"ג even in א"י. This is what we may have thought had the משנה written only the איי. Therefore, we have the extra איי, which teaches us that

_

² The אמרינה למדינה במדא then brought another phrase from the סיפא of the משנה (המביא גט בא"י א"צ) which states clearly (and not only from an inference) that בפ"ג is not required in "א. This seemingly makes superfluous the *need* for the previous inference. To which the אמרא replies (seemingly) that the previous inference is still necessary: 'for א' מההיא, if it were to state only there, etc.' It would seem that the phrase 'only there' is referring to the contradictory quote from the סיפא. The question is 'from there', and the answer concerning 'from there' should be identical to the question.

³ דף ה,ב

even לכתחילה one is not required to say א"י in בפ"נ; not only בדיעבד.

תוספות will question the premise that had the משנה taught us only once the תוספות of saying א"י in א"י, we may have thought that the א"י is only בדיעבד, but לכתחילה even in לכתחילה there is a requirement to say בפ"ג.

אבל קשה דאמרינן בריש פרק ב' (לקמן דף טו,א) -

However, there is a difficulty; for we say later in the גמרא in the beginning of the second פרק. Concerning that which the משנה there says –

המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב אבל לא בפני נחתם כולי פסול - 'One who brings a גט from overseas and he said בפני נכתב, however he did not say בפני נחתם etc., the דין is that the 'פסול'.

ופריך בגמרא תנינא חדא זימנא המביא גט כולי -

And the גמרא there asks on this previously quoted משנה, we have already learnt this משנה, one time previously. The גמרא then quotes our משנה, one who brings a פ"ב וו משנה etc., is required to say בפ"נ ובפ"נ ובפ"נ teaching us?

ומשני אי מההיא הוה אמינא צריך ואי לא אמר כשר -

And the גמרא there answers: if we would know this דין only from the פרק א', I may say that the דין is that he is required to say פרק א', as the actually states. However, if he did not say בפ"נ ובפ"נ חפפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ ובפ"נ השר העוד ול משנה וו משנה

חוספות now continues with his question:

והיכי הוה מצי למימר הכי הא אמרינן הכא -

But how could the גמרא have said this; that from our משנה we would have thought that it is only a חיוב לכתחילה and not פסול בדיעבד; for we said here -

- דאי לא תנא אלא חד בבא הוה אמינא דבארץ ישראל לכתחילה צריך

That if the משנה would have taught us only one time concerning the exclusion of בפ"ג we would have said that in א"י initially it is required to say בפ"ג; the exclusion only teaches us that כשר it is בדיעבד.

מכלל דבמדינת הים אפילו בדיעבד נמי צריך -

This implies that in מדה"י the requirement to say בפ"ב applies even בפ"ב; meaning that if בפ"ב was not said the פסול is even בדיעבד. Our גמרא surmises that if it would say only once in the משנה that if it would mean הייב לכתחילה and פטור is different and more stringent than א"י, the requirement משר בדיעבד. Obviously since א"י is different and more stringent than א"י, the requirement

of saying בפ"נ is not only a חיוב לכתחילה but also פסול בדיעבד. These two גמרות seemingly contradict each other. Our גמרא seems to maintain that in our מדה"י in בפ"נ in משנה the חיוב in ס משנה is even בדיעבד. The לכתחילה משנה in משנה of our חיוב of our משנה is only לכתחילה and not בדיעבד.

מוספות answers:

ויש לומר דמאחר דתנא הכא תרי בבי -

And one can say: that after the משנה here states two cases -

- לאשמועינן דארץ ישראל אפילו לכתחילה אין צריך

To teach us that in א"י there is no requirement of בפ"נ even לכתחילה

אם כן מהשתא מצינן למימר דהא דצריך במדינת הים היינו לכתחילה -

Therefore, at this point⁵ (when we know for sure that בא"י אפילו לכתחילה אין שפילו לכתחילה (צריך we can say that the requirement to say מדה"י is only - לכתחילה

- אבל בדיעבד כשר להכי איצטריך מתניתין דפרק ב׳

However, בפ"ב the כשר even without בפ"ב therefore we require the משנה in ב"ב to teach us that even בפ"ב the משנה if משנה was not said (properly).

תוספות will offer another interpretation concerning what the גמרא states here that we need to be taught twice the א"י, וו פטור א"י.

ועוד נראה לרבינו יצחק דהכי פירושו -

And furthermore, it appears to the ר"י that this is the interpretation of the גמרא here, that if it would have said only the סיפא, we might have said -

הני מילי בדיעבד שלא ראה כתיבת הגט וחתימתו –

When does this ruling apply that בדיעבד is not required בפ"י, only בדיעבד; this means that the שליח did not manage to see the writing and signing of the only then do we not enforce the דין of saying המש ה"י וו בפ"ג ה"י ווי בפ"ג ה"י וויב ה"י ווי בפ"ג ה"י וויב ה"י וו

אבל לכתחילה צריך שיראה כתיבה הגט וחתימתו כדי שיוכל לומר בפני נכתב -

-

 $^{^4}$ If, as the ממדה ממדה ממדה משנה can be understood that ממדה one is only required to say בפ"ג, why does our משנה need to teach us twice concerning the לכתחילה, why does our משנה need to teach us twice concerning the פטור ? Since לכתחילה which is obligated to say בפ"ג, nevertheless it is only a לכתחילה obligation, then obviously א"י which is not required to say בפ"ג, it must mean a פטור לכתחילה, otherwise it is identical with הו"ל.

⁵ While we were still debating the need for the משנה to teach us twice the א"י, we definitely maintained that the הדיעבד is even בדיעבד. Otherwise, we would not be able to resolve the need to teach us twice the פטור א"י. Once that issue was resolved that in "לכתחילה even לכתחילה, then we may imagine that the היים in היים is also only לכתחילה. The issues depend on each other. We usually assume the minimum minimum הידוש. Therefore, we at first assume the "לכתחילה to be minimum; only לכתחילה the duplicity of the משנה to assume the א"י to be even לכתחילה. It is limited only to לכתחילה. For additional discussion of this matter, see 'Appendix'.

However, initially even in א"י, the שליה is required to see the writing and signing of the גע in order that he be capable of saying בפ"ב -

קא משמע לן דלא צריך -

The משנה teaches us מדיוקא that he is not required at all to see כתיבת וחתימת הגט

According to this interpretation, when we thought that בא"י there is a requirement to say לכתחילה בפ"נ; it meant that he should כתיבת וחתימת הגט in order to say בפ"נ בפ"נ in order to say כתיבת וחתימת הגט, but even more, as תוספות continues –

ובמדינת הים אם לא ראה כתיבת הגט וחתימתו אין יכול להביאו וליתנו לה - And in מדה"י we are stricter than in א"'; if the שליה did not see כתיבת וחתימת א"' וה is not able to bring and deliver the מש to the woman. In א"' (according to the if it would say only the סיפא one is required לכתחילה to see מים והריאה לכתחילה לפו"ו וה if it would say only the שליה did not see then בפ"נ he may לכתחילה deliver the מש להחילה without saying בפ"נ lf the שליה however, if the שליה does not see לכתחילה to deliver such a לכתחילה to deliver such a לכתחילה

ואם הביא ונתנו הוה אמינא דכשר אי לא מתניתין דפרק ב' However, if the שליה 'transgressed' and brought such a גט and delivered it to the woman, I would have thought that it is מדה"י even in כשר בדיעבד even in בפ"ג was not said it is בפ"ג בפ"ג was not said it is בדיעבד even.

The contradiction is now resolved. If the א"י שיטול say only once, we would assume that (even though לכתחילה he is required to see בדיעבד, nevertheless) if בדיעבד he did not see מדה"י he may לכתחילה give the woman. However, in מדה"י in such a בדיעבד where he did not see כתיבת הגט ה he may not לכתחילה deliver the בדיעבד this is what our גמרא states here. In משנה מדרא continues this pattern, that from our פּ"א we would assume that even though he may not לכתחילה give a ש without saying בפ"ג nevertheless if he did deliver the גמרא העוד בדיעבד the did deliver the כשר בפ"ג without saying בפ"ג then בדיעבד it would be פ"ב. Therefore, we have the פ"ב ni משנה to teach us that even that even בפול it is בדיעבד it is

תוספות concludes:

והשתא מיתרצה נמי פירכא קמייתא:

And now that we have introduced a new type of בדיעבד and בדיעבד the first question that תוספות asked is also answered. We can now more easily understand that the גמרא when it says אי מההיא הו"א מההיא הו"א הנ"מ בדיעבד', is referring to הנ"מ, and nonetheless I would have thought that only בדיעבד, if he did not see the writing of the גג, then he may deliver it without saying בפ"נ. Initially

however he should make every attempt to see כתיבת הגט in order to say בפ"ג. Therefore, the משנה teaches a second time that בפ"ג is not required at all in א"י. No attempt need be made to see the בתיבה הגט.

SUMMARY

There is a disagreement between מחספות and חוספות as to the meaning of אי מההיא'. According to רש"י, it refers to the דיוקא דרישא. It cannot refer to the סיפא, because in the אין צריך וכו' צריך וכו' צריך וכו' That means that even לכתחילה one is not required to say בפ"נ.

הוספות is of the opinion that the expression אי מההיא' cannot be referring to the אי מההיא, it must refer therefore to the סיפא; that the דרישא, it must refer therefore to the סיפא; that the דרישא. However, בדיעבד is required. We will understand the term אין אין to mean that if he did not say בפ"ג he is not required to retrieve the גט and redeliver it while saying בפ"ג.

The הוספות מקרים מההיא רוספות מההיא refers to the סיפא and) maintains that the term בדיעבד means that if he did not see כתיבת הגט, he is not required to say בפ"ג. However, כתיבת הגט he is required to see the כתיבת הגט, in order to say בפ"ג. This interpretation of the "ר", resolves the following contradiction between the two ממרות משניות.

תוספות himself answered the contradiction by stating that the פ"ב in ב"ם was assumed only after the מסקנא in our גמרא.

THINKING IT OVER

- 1. According to רש"י⁶, why is it necessary to have the דיוקא ; seemingly from the סיפא we know that the פטור בא"י is even לכתחילה?
- 2. What are the relative strengths (and weaknesses) of s"ג" and תוספות and תוספות

-

⁶ See footnote # 1.

 $^{^7}$ See נח"מ and מהרש"א and נח"מ.

(including the ר"י) interpretation of אי מההיא וכו'?

APPENDIX⁸

These two explanations are at odds with each other in two respects. We maintain here that stating the א"י only once would mean that it is only there is a חליב הא"י in בפ"ג in י"י. The only way we can make such an assumption, is if there is a more basic presumption that במדה"י the requirement for בדיעבד (otherwise א"י would be identical). The א"י would be identical). The פטור במדה מדה is only לכתחילה (otherwise היוב במדה"י we would think that the חיוב במדה"י is only לכתחילה (otherwise מדה"י is even לכתחילה be a more basic presumption that בא"י the סלתחילה is even לכתחילה (otherwise מדה"י would be identical).

⁸ See footnote # 5. The phrase 'קצרה יד לשונו בהעתקתו אל הקולמוס', may apply to various sections of this 'Appendix'.

 $^{^9}$ The basic <u>presumption</u> (which we infer from the א"ה) is more elementary and valid than the <u>assumption</u> of the א"ה itself. This is evidenced by the fact the basic presumption allows us to assume such a אוה. More importantly the basic presumption remains in the מסקנא, as opposed to the assumption of the הו"א which is refuted by the duplicity of the משנה.

 $^{^{10}}$ חוספות only questions contradiction 'b' concerning the היוב במדה", not contradiction 'a' concerning the א"י 10 in 10

¹¹ This question may be rephrased as follows: Let the משנה duplicate only the פטור of א"י, this would force us to assume that in לכתהילה, there could never be a הו"א, there could never be a הו"א

מוספות answers that after we have resolved the duplicity in א"י, that the פטור is even לכתחילה, we can then assume that the לכתחילה is only לכתחילה.

However, this seems not to answer the question. It seems that תוספות asks the question according to the מסקנא. The answer is that according to the מסקנא there is no question. Either there is a question or no need for an answer. At issue here is that the two גמרות are inherently contradicting each other as to the basic premise of the היוב במדה"; do we assume that it is only לכתחילה or even לכתחילה.

A possible solution may be as follows: There may be two types of assumptions in a הוה אמינא. One is <u>created</u> out of necessity. For example¹³; in our משנה since there is duplicity concerning the פטור בא"י; we therefore create a הו"א that in "א the בדיעבד is only בדיעבד. It would be difficult to say that if indeed the משנה only stated המביא גט בא"י א"צ וכו' There is another type of הו"א that is (more) inherent; in which the reading of the text itself 'forces' one to assume this position or הו"א. It is only because we find proof to the contrary, that we are required to abandon this "הו"א.

מוספות answers that this is a mistaken assumption. There is no inherent הו"א

. 1

that א"י it is also [חייב לכתחילה]. Then it would not be necessary to repeat the משנה in פ"ב, for we have sufficient proof from the duplicity of the א"י that the היוב במדה". This question can also be reversed that the duplicity should only be concerning הו"ל, and not concerning א"י, א"י מונה או"ל הו"ל אוי מונה אוי הו"ל וויב במדה".

 $^{^{12}}$ Similarly there is a basic contradiction whether the בדיעבד in מ"ל is לכתחילה.

¹³ This example is more appropriate according to תוספות explanation of אי מההיא הנ"א הנ"מ דיעבד'.

¹⁴ This may also explain why תוספות did not question the other contradiction: How can we have a הו"א that "א"י this contradicts the presumption in פטור פטור פטור סחיוב; this contradicts the presumption in פטור פטור לכתחילה thereby inferring that the פטור בא"י is even לכתחילה perhaps could not maintain that the assumption that the פטור בא"י is only בדיעבד to be an inherent one, especially not according to his אי in פשט מההיא הו"א הנ"מ בדיעבד.

¹⁵ Stated slightly differently; we cannot have inherent contradictory presumptions.

כסתכפרווng מדה"י whether our משנה means (only) לכתחילה or (even) לכתחילה Our משנה may mean either. We are not sure. If it would mean only לכתחילה שי may mean either. We are not sure. If it would mean only לכתחילה פטור משנה may mean either. We are not sure. If it would mean only לכתחילה we will have to search for a different explanation for the duplicity of the פטור בא"י (and vice versa concerning the duplicity of 0.17 It is a א"י of convenience; both here and in 0.17 We are forced to assume the א"י of either מדה" or מדה" to justify the duplicity of the מדה" or מדה" or מדה" are based on the fact that there is a dual duplicity. This is perhaps what חוספות refers to when he says that 'מצינן למימר' once either duplicity is stated and resolved; we know, for instance, that the either duplicity is certainly even לכתחילה or מדה" (מצינן למימר' מדה" או מדה" of 'convenience'; to explain the duplicity of מדה", we can justify such a הו" הו" הו" (as well as in the מדה" of הו" here are no inherent contradictions. Each duplicity was stated so that no matter what the basic presumptions are, the will be very clear; חייב אפילו בדיעבד בדיעבד בא"י פטור אפילו לכתחילה and במדה" יחייב אפילו בדיעבד בדיעבד בדיעבד בא"י שוו will be very clear; בא"י פטור אפילו לכתחילה and במדה" יחייב אפילו בדיעבד בדיעבד בא"י פטור אפילו לכתחילה מור במדה" יחייב אפילו בדיעבד בדיעבד בדיעבד בא"י פטור אפילו לכתחילה מור במדה" יחיים אפילו בדיעבד בדיעבד בציר פטור אפילו לכתחילה מור במדה" יחיים אפילו בדיעבד בדיעבד בא"י פטור אפילו בדיעבד בא"י פטור אפילו בדיעבד און שווים אפילו בדיעבד בא"י פטור אפילו בדיעבד און שווים אווים אווים

 $^{^{16}}$ Similarly (or even more so according to תוספות) there is no inherent א"י, that the פטור מוערד is only

¹⁷ We may use the following explanation of the "ר"י. We cannot ask therefore (see footnote # 11) let there be only one duplicity (e.g. concerning א"י) and we will know the other (מדה"י). There is no valid presumption. Even after the duplicity of א"י we may still argue that לכתחילה מו מדה"י. The presumption of the הו"א has no inherent value. We can always maintain that there is a different צריכותא.

¹⁸ Therefore there is no logical contradiction.